

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1132/21-S

Název	Základní škola Jindřicha Matiegky Mělník, příspěvková organizace
Sídlo	Pražská 2817, 276 01 Mělník
E-mail	skuta@zsjm-me.cz
IČ	47011343
Identifikátor	600047385
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Vladimír Škuta
Zřizovatel	město Mělník
Místo inspekční činnosti	Pražská 2817, 276 01 Mělník
Termín inspekční činnosti	13. až 15. a 18. 10. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Dále hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola Jindřicha Matiegky Mělník, Pražská 2817 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu. V roce 2015 byla škola rozšířena o odloučené pracoviště, které se nachází na ulici Cukrovarská 2068, kde se vzdělávají některé třídy prvního stupně.

Ve školním roce 2021/2022 se aktuálně ve 32 třídách vzdělávalo 711 chlapců a dívek. Od předešlé inspekce se celkový počet zvýšil o 207 žáků. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány školskými poradenskými zařízeními u 84 žáků. Pro 32 z nich učitelé vypracovali individuální vzdělávací plány. S odlišným mateřským jazykem se ve škole vyučuje 12 žáků, čtyři žáci jsou vzděláváni v zahraničí.

Do osmi oddělení školní družiny aktuálně docházelo 195 účastníků. Ve třech odděleních školního klubu bylo ve 13 zájmových útvarech zapojeno celkem 178 žáků 4. až 9. ročníku.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy účelně využívá své dlouholeté pedagogické a řídicí zkušenosti. Vytvořil jasně formulovanou reálnou koncepci a strategii rozvoje školy, která je průběžně naplňována. Jeho osobní přístup napomáhá k příznivé atmosféře na pracovišti a podporuje vstřícné vztahy mezi zaměstnanci. Část svých povinností a kompetencí delegoval na zástupkyni ředitele, vedoucí vychovatelku školní družiny, poradkyni ředitele pro první stupeň a na manažera provozu. Přenesení kompetencí v rámci organizační struktury školy je promyšlené, účelné a funkční.

Vliv pedagogů a jejich vzdělávacích strategií na průběh a výsledky žáků monitoruje škola velmi častou a tematicky zaměřovanou hospitační činností. Na té se podílí přímo nejen vedení školy, ale i jednotliví učitelé mezi sebou navzájem. Z podrobně zpracovaných analýz jsou zřejmé výstupy z kontrolní a hospitační činnosti, které dávají škole vodítko pro zlepšení vlastní práce. Mezi doporučeními se objevoval důraz na výraznější diferenciaci výuky nebo intenzivnější práci strukturovaností vzdělávacího obsahu. Hospitační činnost podporuje také začínající pedagogy. V aktuálním školním roce až šest pedagogů působí v pozici uvádějícího učitele, formou následků a vzájemných hospitací poskytují zpětnou vazbu svým méně zkušeným kolegům.

Velký význam pro vedení školy má plánování dalších činností spojených s výukou, často to pomáhá při vyhodnocování úspěšnosti nastavených vzdělávacích strategií. Snahou je podpořit další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na zájem učitelů, dostupné programy a potřeby školy. Rozvoj pedagogů je podporován vedením školy např. i vytvářením vlastního profesního pedagogického portfolia. Škola v rámci kontrolní a hospitační činnosti pracuje s vlastními modifikovanými kritérii kvality vzdělávání žáků.

V souvislosti se zvýšením počtu žáků ve škole se rozrostl i pedagogický sbor, který byl z části obměněn. Někteří pedagogové si teprve doplňují vzdělání k získání odborné kvalifikace a oborové aprobace, což se v některých případech negativně odrazilo i v kvalitě výuky. Oblast prevence rizikového chování zajišťují dvě metodicky prevence, pouze jedna z nich absolvovala příslušné vzdělávání. Výrazně narostl počet asistentek pedagoga. Vychovatelky školní družiny jsou kvalifikované. Účastníky školního klubu vzdělávají zejména učitelé ZŠ. Ředitel školy aktivně hledá kvalifikované pedagogy.

Ve škole účelně pracuje školní poradenské pracoviště. Podle potřeby do školy externě dojíždí také etoped. Oblast výchovného poradenství zajišťuje především zkušená zástupkyně

ředitele společně se školní speciální pedagožkou, úzce spolupracují s metodikou prevence. Školní speciální pedagožka provádí četnou hospitační činnost ve třídách, kde se žáci se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávají. Pedagogům následně poskytuje efektivní zpětnou vazbu. Realizuje také logopedický kroužek.

Ředitel školy aktivně zajišťuje průběžné zlepšování materiálních podmínek školy. V budově nového odloučeného pracoviště je celkem 6 učeben. K dispozici je zde žákům také tělovýchovný sál a počítačová učebna, výdejna školního stravování, rozsáhlá venkovní zahrada s herním prvky, pískoviště a další prostory. Od minulé inspekční činnosti došlo k navýšení počtu interaktivních tabulí, jejichž účelné využívání zvyšuje efektivitu vzdělávacího procesu. Vybudována byla nová učebna fyziky a další jazyková učebna. Vedení školy podporuje a rozvíjí aktivní trávení volného času v době přestávek. Žáci mohou trávit tento čas v prostorách určených pro jejich relaxaci. Výuka probíhá v případě dobrého počasí i ve školních atriích (některá z nich byla rekonstruována). Byly zkvalitněny podmínky pro podporu sportovních aktivit. Divadelní sál je průběžně dovybavován technikou. Pro činnost školní družiny nemá škola optimální podmínky. V hlavní budově má k dispozici samostatné učebny, vybavené však převážně starším opotřebovaným nábytkem. Na odloučeném pracovišti probíhá zájmové vzdělávání v kmenových učebnách po ukončení výuky.

Škola hospodaří s finančními příspěvky ze státního rozpočtu poskytnutými na neinvestiční výdaje, mimo jiné využívá finanční prostředky Evropské unie Šablony III. Tyto prostředky škola použila na školního speciálního pedagoga. Škola získala i finanční dary od různých institucí na podporu vzdělávání. Pravidla školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví i jejich aplikace v praxi jsou funkční, žáci jsou o identifikovaných rizicích pravidelně poučováni. Míra úrazovosti je v základní škole nízká. Revize tělovýchovného náradí a herních prvků jsou pravidelně prováděny a závady na náradí jsou odstraňovány.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Většina sledovaných hodin na prvním stupni byla promyšlená, metody a formy výuky převážně podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Komunikace vyučujících se žáky byla většinou klidná, vstřícná, trpělivá, nechyběl jejich úsměv a radost žáků z práce. V úvodních částech hodin učitelé zařazovali vhodnou motivační složku s možností zapojení a vlastního vyjádření žáků. V několika hodinách žáci cíleně diskutovali nad řešenými úlohami, učitelé jim poskytovali dostatek času pro vyřešení. Zařazené metody jen v některých hodinách umožňovaly aktivity mimo lavice, výuka někdy probíhala formou kooperačních činností ve skupinách, kdy žáci cíleně diskutovali nad zadanými úkoly. Zájem o předmět pouze někteří učitelé podporovali podnětnými otázkami, zařazováním praktických situací, zajímavostmi a propojením učiva s reálným životem s využitím znalostí žáků. K efektivitě většiny hodin přispělo střídání činností, vhodná organizace práce, vyhledávání informací žáky, využívání názorných pomůcek. Občas však učitelé zařadili méně efektivní metody a formy práce s převahou jednotvárných činností a absencí aktivizace žáků, což způsobilo snížení jejich zájmu o výuku. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla poskytována patřičná podpora podle doporučení školských poradenských zařízení, nejen pro ně byla přínosná činnost asistentek pedagoga. Hodiny byly většinou uzavřeny shrnutím učiva a pochvalou žáků, méně často bylo využito sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Rozdílnou úroveň mělo využití digitálních technologií ve výuce. Ty byly na odloučeném pracovišti, na rozdíl od sledované výuky v hlavní budově, využívané učiteli i žáky ve velké míře. Často nebyla využita časová rezerva pro další práci žáků rychlejších a nadaných.

Ve výuce na druhém stupni převládala frontální forma výuky, jen občas byly zastoupeny i kooperativní aktivity žáků. Účelnost volby jednotlivých forem výuky byla do značné míry ovlivněna osobností pedagogů, jejich zkušeností a ojediněle i chybějící oborovou aprobačí. Méně časté bylo také zařazování samostatné práce žáků. V mnoha hodinách se stal učitel spíše ústřední postavou a často i jediným zdrojem informací pro žáky. Svoji výuku učitelé zpravidla pečlivě promýšleli, častěji se ale zaměřovali na obsah výuky a na učivo, méně na učební strategie, které by umožnily žákům např. používat více různých postupů řešení zadaných úloh. Pedagogové využívali při výuce didaktické pomůcky, o účelnosti jejich využití rozhodovala nejen vhodně zvolená metoda práce na základě jejich zkušeností, ale také možnosti vybavení učebny např. dataprojektorem. Při méně vhodně volených strategiích výuky v některých hodinách žáci ztráceli koncentraci a jen výjimečně se zapojovali do nabízených aktivit. Pozitivem byla častá snaha o diskusi se žáky při výuce, ale někdy učitelé pokládali žákům až zbytečně dlouhé otázky. Snaha porozumět byla pak na straně žáků s menší schopností se soustředit velmi nízká. Při frontálních formách výuky v některých hodinách nezbyval prostor pro efektivní komunikaci mezi učitelem a žákem (diskuse, zjišťování názorů žáků, rozvoj postojů). Odpovědi žáků se pak často omezily na doplňování vět učitele nebo jen na velmi krátké odpovědi. Souvislejší slovní vyjádření žáků v takto vedených hodinách téměř vždy chybělo, což snižovalo efektivitu výuky.

V přírodovědných předmětech je přínosem využití hodin k praktickým činnostem žáků, příležitostí je posílit tyto metody práce oproti teoretickému výkladu. Častá byla také snaha o zařazení aktivizačních prvků (kvízy, křížovky, trimino apod.). V matematice bylo přínosem propojování učiva s ostatními předměty a využíváním praktických aktivit při řešení problémových úloh. Dobrá je snaha ocenit průběžným hodnocením žáky rychlejší a schopnější, v některých případech je ale možné promýšlet strategie těchto hodnocení tak, aby úspěšní nebyli jen ti rychlí. V závěrech hodin dávali učitelé méně prostoru pro zpětnou vazbu, spíše častěji zařazovali další učební aktivity, i když je v krátkém čase žáci nestihli dokončit.

Ve školní družině měli účastníci zájmového vzdělávání po dopoledním vyučování dostatečný prostor pro odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání. Vychovatelky činnosti organizovaly v souladu s potřebami žáků mladšího školního věku, dařilo se jim vhodně kombinovat řízené i spontánní činnosti. Uspořádání heren umožňovalo přehled o činnosti účastníků, zóny pro relaxaci a odpočinek v části učeben přispívaly k možnostem her v menších skupinách. Denně je vhodně zařazován pobyt s relaxací venku. K pohybovým aktivitám jsou využívány zejména školní zahrada a hřiště. Několikrát za rok školní družina připravuje akce a projekty, které účastníkům zpestřují běžné týdenní činnosti.

Ve školním klubu byli účastníci zapojeni v různých zájmových útvarech (Florbal, Mladý zdravotník, Anglický jazyk, Hrátky s českým jazykem, matematikou a další). Nejvíce z nich docházelo do kroužků doučování v hlavních předmětech.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola detailně sleduje a vyhodnocuje celkovou úspěšnost vzdělávacího procesu a jeho vliv na výsledky vzdělávání žáků, které jsou velmi dobré až výborné. Pro účelné vyhodnocování analýzy prospěchu žáků škola stanovila vlastní zásady, jak na základě získaných informací odhalovat žáky nadané i žáky méně úspěšné a ohrožené školním neúspěchem. Ve školním roce 2020/2021 neevidovala škola neprospívajícího nebo neklasifikovaného žáka. Velmi vysoký počet vyznamenání žáků na prvním i druhém stupni (téměř dvě třetiny žáků školy) je důsledkem nejen kvalitní distanční výuky, ale také pozitivního přístupu učitelů k motivaci

žáků a k využívání prvků formativního hodnocení. Motivované nadané žáky škola spíše podporuje mimo přímou výuku, v přípravě na mimoškolní aktivity, soutěže nebo projekty. Podpůrná opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou pravidelně vyhodnocována. Jejich výsledky ve vzdělávání dokládají, že strategie práce s těmito žáky je efektivní. Propracovaný je ve škole systém podpory vzdělávání v oblasti EVVO, rozvoj podporuje tvorba portfolia aktivit, celoroční projekty apod. O úspěšnosti vzdělávání svědčí i přijatí uchazeči na víceletá gymnázia. Až dvě třetiny žáků pokračují ve vzdělávání na středních školách v oborech vzdělání zakončených maturitní zkouškou. Podpora žáků ohrožených školním neúspěchem probíhá ve formě doučování, nebo formou aktivit školního klubu. Zpětnou vazbu o znalostech a dovednostech poskytují škole také velmi dobré výsledky v soutěžích a projektech. Řada žáků úspěšně reprezentuje školu v krajských i národních kolech soutěží a předmětových olympiád různého zaměření. Úspěchem školy bylo rovněž ocenění vlastního školního časopisu „220V, časopis plný napětí“.

Zřejmá je snaha žáky spíše motivovat k učení a také k dodržování školních pravidel. Výrazně častěji jsou využívány pochvaly oproti kázeňským opatřením, hodnocení chování sníženým stupněm jsou výjimkou. Rizikové jevy se škola snaží podchytit při prvních zárodcích (nejčastěji fyzická napadení, vulgární chování). Metodičky prevence spolupracují s městskou policií, organizují intervenční programy s odborníkem pro práci s třídními kolektivy či pracovníky školských poradenských zařízení. Pro stmelení kolektivů žáků připravují výjezdy, adaptační kurzy a programy zaměřené na týmovou spolupráci, zdravý životní styl, závislosti, etiketu. Obě metodičky úzce spolupracují s třídními učiteli a celým poradenským týmem. Preventivní témata jsou zařazována do běžné výuky (zejména výchova ke zdraví, občanská výuka, člověk a jeho svět). Žáci mají možnost využít schránky důvěry, připomínky k dění ve škole mohou řešit také prostřednictvím žakovského parlamentu. Třídní učitelé efektivně pracují i se vztahy ve třídě prostřednictvím pravidelné realizace hodin výchovy ke zdraví, ve které jsou řešeny aktuální problémy žáků. Záškoláctví a výchovné problémy jsou často řešeny ve spolupráci s odbory města. Účinnost preventivního programu pravidelně sledují a vyhodnocují metodičky prevence ve spolupráci s vedením školy.

V rámci kariérového poradenství je realizována vzájemná spolupráce se středními školami ve městě, s jednotlivými obory se žáci seznamují při exkurzích, dílnách či na burzách škol. Rozhodnutí o volbě studia žákům napomáhají také odborníky realizované besedy k volbě povolání.

Výsledky účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině a školním klubu odpovídají cílům stanoveným ve školních vzdělávacích programech i jejich individuálním možnostem.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti došlo k významnému zvýšení počtu žáků,
- škola byla rozšířena o nové místo poskytovaného vzdělávání pro část prvního stupně,
- zaznamenán byl pozitivní posun v materiálních podmínkách,
- škola z většiny naplnila doporučení ke zlepšení z předchozí inspekční činnosti, přetrvává však nízká míra diferenciací a individualizace výuky.

Silné stránky

- Kvalitně nastavený systém řízení s pozitivním dopadem na výsledky vzdělávání, osobní a sociální rozvoj žáků,
- klidná, přátelská a pohodová atmosféra při vzdělávání pozitivně ovlivňuje vzdělávací proces.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší pestrost forem a metod výuky v některých předmětech, zejména ve výuce na druhém stupni snižovala zájem žáků o průběh vzdělávání,
- nízká míra využívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Diferencovat učivo a výrazněji podpořit nadanější a rychleji pracující žáky,
- využívat více efektivně didaktickou techniku v hodinách,
- inovovat vybavení ŠD,
- zařazovat více kooperativních aktivit na úkor frontální výuky,
- zaměřovat cíl výuky více na rozvoj klíčových kompetencí žáka,
- vytvářet vhodné příležitosti k dovednosti sebereflexe a vrstevnickému hodnocení žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze 13. 4. 1993 včetně dodatků ze dne 27. 6. 2007 a doplnění ze 27. 6. 2006
2. Jmenování na pracovní místo ředitele s účinností od 1. 8. 2020, č.j.975/skol/20/HEFR
3. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, č.j:094/2021-ZŠ, platný od 1. 9. 2021
4. Školní matrika – školní rok 2021/2022 ke dni inspekce
5. Třídní knihy a Přehledy výchovně vzdělávací práce - školní rok 2021/2022
6. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2021/2022
7. Školní řád platný od 1. 9. 2018
8. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2020/2021
9. Záznamy z pedagogické rady - školní roky 2020/2021, 2021/2022
10. Koncepční záměr rozvoje školy pro období 2020 - 2025

11. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2019
12. Vnitřní řád školního klubu platný od 1. 9. 2019
13. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2019
14. Školní vzdělávací program pro školní klub platný od 1. 9. 2019
15. Doklady o přijímání ke vzdělávání - školní rok 2021/2022
16. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní roky 2020/2021, 2021/2022 (výběr)
17. Dokumentace k prevenci rizikového chování - školní rok 2021/2022, 2021/2022
18. Inspekční zpráva, č.j.: ČŠIS-837/14-S, ze 9. 5. 2014
19. Výběr z personální dokumentace
20. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Erik Landeckí, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Jan Kozák, kontrolní pracovník

Mgr. Erik Landeckí v. r.

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Mgr. Martin Valášek v. r.

Mgr. Jan Kozák v. r.

V Pardubicích 18. 11. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Vladimír Škuta, ředitel školy

Mgr. Bc. Vladimír Škuta v. r.

V Mělníku 1. 12. 2021